

Magdalena Titze

046-359 51 52

magdalena.titze@lund.se

Kommunstyrelsen

Motion från Alexander Lewerentz (M) samt Fredrik Ljunghill (M) "Konsekvensanalys vid minskat antal privata välfärdsföretag"

Sammanfattning

Alexander Lewerentz (M) och Fredrik Ljunghill (M) har skrivit en motion "Konsekvensanalys vid minskat antal privata välfärdsföretag". Motionen belyser behovet av att utreda vilken beredskap och kapacitet det finns i kommunen att med kort varsel ta över verksamhet som idag bedrivs av privata aktörer.

Beslutsunderlag

Kommunkontorets tjänsteskrivelse den 8 augusti 2018 dnr KS 2018/0266.

Barn- och skolnämndens beslut den 24 maj 2018, § 102 dnr BSN 2018/0418.

Utbildningsnämndens beslut den 16 maj 2018, § 80 dnr UN 2018/0272.

Vård- och omsorgsnämndens beslut den 8 maj 2018, § 47 dnr VOO 2018/0248.

Motion från Alexander Lewerentz (M) samt Fredrik Ljunghill (M) "Konsekvensanalys vid minskat antal privata välfärdsföretag", daterad KS 2018-03-22.

Barnets bästa

Ärendet handlar om barns och elevers rätt att erbjudas bredd och kvalitet i sin omsorg och i sina studier samt rätten att slutföra sitt gymnasieprogram enligt upprättad studieplan. Studieresultat kan påverkas negativt om det finns risk att eleven måste byta skola under pågående utbildning.

En del av de insatser som utförs av extern utförare inom vård- och omsorgsverksamheten kan beröra barn och unga, som exempelvis personlig assistans samt avlösar- och ledsagarservice. Ett minskat antal externa utförare kan innebära behov av att byta utförare samt färre valbara alternativ av utförare.

2018-08-08

Diarienummer

KS 2018/0266

Ärendet

Alexander Lewerentz (M) och Fredrik Ljunghill (M) har skrivit en motion "Konsekvensanalys vid minskat antal privata välfärdsföretag".

Motionen

Motionen belyser att om det förslag som regeringen presenterat som syftar till att begränsa vinster i välfärdsföretag blir verklighet skulle det, enligt oberoende utredare, kunna medföra att en betydande del av de företag som idag levererar välfärdstjänster i Sverige skulle vara tvungna att lägga ner sina verksamheter.

I motionen redogörs för att en väsentlig del av platserna inom utbildnings- vård- och omsorgsverksamheterna i Lund bedrivs av privata aktörer. Motionärerna anser därmed att det ligger i kommunens intresse att se över beredskapen för att vid behov kunna ta emot elever och brukare som idag finns hos de privata välfärdsutförarna. I motionen föreslås:

- att uppdra åt kommunstyrelsen att, i samverkan med barn- och skolnämnden, utreda om de barn och elever som finns inskrivna i fristående förskolor och grundskolor med kort varsel kan beredas plats i de kommunala verksamheterna
- att uppdra åt kommunstyrelsen att, i samverkan med utbildningsnämnden, utreda om de fristående gymnasieskolornas elever med kort varsel kan beredas plats i de kommunala gymnasieskolorna
- att uppdra åt kommunstyrelsen att, i samverkan med vård- och omsorgsnämnden, utreda vilken beredskap och kapacitet Lunds kommun har inom hemvården och insatser enligt LSS för att med kort varsel ta över det arbete som utförs av privata utförare
- att uppdra åt kommunstyrelsen att utreda kostnaden för eventuella investeringar som skulle krävas för nybyggnation och/eller anpassning av lokaler i de fall ledig kapacitet inte finns i de kommunala verksamheterna.

Remissyttranden

Motionen har varit på remiss för yttrande hos barn- och skolnämnden, utbildningsnämnden samt vård- och omsorgsnämnden. Nedan redogörs för nämndernas yttranden.

2018-08-08

Diarienummer

KS 2018/0266

Barn- och skolnämnden

I sitt yttrande redogör nämnden för att det i maj 2018 finns 49 fristående förskolor i Lunds kommun. Totalt går 1 368 barn från Lund i fristående förskola vilket motsvarar cirka 82 förskoleavdelningar. Om man i teorin skulle placera alla dessa barn i kommunal verksamhet motsvarar det att alla avdelningar skulle öka med fyra barn i snitt. Det skulle kunna bli aktuellt att ta över en hel förskola i sin helhet med lokaler, barn och personal.

Det finns 13 fristående skolor i kommunen och 1 782 lundaelever går i fristående skola. Skulle det bli aktuellt att en större fristående skola läggs ner och om det rör sig om flera hundra elever kan det bli aktuellt att ta över hela skolan i sin helhet med lokaler, personal och elever.

Utifrån detta anser barn- och skolnämnden att det är motiverat att nämnden får i uppdrag att utreda, utifrån olika scenarier, vilka möjligheter kommunen har att bereda plats för lundabarn och lundaelever som på grund av avveckling av fristående förskolor och fristående grundskolor förlorar sin plats.

Utbildningsnämnden

I nuläget finns 12 fristående gymnasieskolor i Lund. Under de 17 år som fristående gymnasieskolor funnits i Lund har huvudmän och skolor skiftat - skolor har blivit uppköpta av annan huvudman och två skolor har stängt ner och avvecklats. De berörda eleverna har då erbjudits platser antingen i annan fristående skola eller i någon av de kommunala skolorna. Ofta beror avveckling av en skola på ett lågt elevunderlag, vilket gör att skolan inte får in tillräckligt med elevpeng och därför inte har möjlighet att driva verksamheten vidare.

Skulle det bli aktuellt att en större fristående skola läggs ner och det rör sig om flera hundra elever, så kommer dessa troligtvis inte att kunna placeras i befintlig verksamhet utan det kan då eventuellt bli aktuellt att ta över hela skolan i sin helhet med lokaler, personal och elever.

Utifrån ovanstående resonemang att skolor avvecklas och byter huvudman menar utbildningsnämnden att det är angeläget och motiverat att nämnden får i uppdrag att utreda, utifrån olika scenarier, vilka möjligheter kommunen har att bereda plats för lundaelever som på grund av avveckling av fristående skolor förlorar sin gymnasieplats.

2018-08-08

Diarienummer

KS 2018/0266

Vård- och omsorgsnämnden

Nämnden ger i sitt yttrande en övergripande bild av sina förutsättningar och beredskap för övertagande av verksamheter som drivs i extern regi.

Vård och omsorgsnämnden har avtal med ett tjugotal externa utförare inom särskilt boende, hemvård/hemsjukvård, daglig verksamhet, ledsagar- och avlösarservice samt personlig assistans. Dessa utförare driver ett trettiotal olika verksamheter. Ungefär 15-20 % av drygt 3 300 brukare får sina insatser utförda av externa utförare med placering inom kommunen. Omfattningen varierar utifrån verksamhetens inriktning. För brukare med särskilda behov som inte kan tillgodoses i befintlig verksamhet köper nämnden annan enstaka extern plats.

Avtalsperioderna är olika beroende på upphandlingsform och det finns i avtalen en reglering av uppsägningsförfarande och uppsägningstider som parterna har att följa. Detta styr i normalfallet längden på den planeringstid förvaltningen har för att planera ett återtagande av verksamhet till intern regi.

Nämnden anger att kunskap och erfarenhet av vad som krävs vid en verksamhetsövergång finns inom flera verksamhetsområden. Exempelvis har under de senaste åren två särskilda boendeenheter för äldre och två boendeenheter inom LSS-området övergått i intern regi. Sammantaget konstateras att verksamhetsövertagande är resurskrävande inom flera områden.

Nämnden anger att det finns ytterligare ett förhållande som skulle kunna leda till att kommunen måste vara förberedd på att ta över verksamhet i intern regi. I regeringens proposition 2017/18:158 "Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden" föreslås att tillståndsplikt införs för verksamhet som avser hemtjänst enligt socialtjänstlagen, förkortad SoL, samt för verksamhet som avser ledsagarservice, biträde av kontaktperson eller avlösarservice i hemmet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, förkortad LSS. I propositionen föreslås även nya krav på insikt, lämplighet och ekonomiska förutsättningar för att beviljas tillstånd att bedriva verksamhet enligt SoL och LSS samt godkännande för enskilda att som huvudmän bedriva verksamhet inom skolväsendet enligt skollagen.

2018-08-08

Diarienummer

KS 2018/0266

Kommunkontorets kommentar

Många barn och elever har sin skolgång i fristående verksamheter. Kommunkontoret instämmer i barn- och skolnämndens och utbildningsnämndens yttrande att det är motiverat att nämnden utifrån olika scenarier utreder vilka möjligheter kommunen har att bereda plats för lundabarn och lundaelever som på grund av avveckling av fristående förskolor, grundskolor och gymnasieskolor kan förlora sin plats.

Vård- och omsorgsnämndens anger i sitt yttrande att kunskap och erfarenhet av vad som krävs vid en verksamhetsövergång finns inom flera av nämndens verksamhetsområden men också att ett övertagande är resurskrävande. Nämnden belyser även att det behövs en beredskap i kommunen för att utifrån eventuell ny lagstiftning ta över verksamheter i intern regi.

Kommunkontorets bedömning är utifrån ovanstående att det är angeläget att nämnderna säkerställer att de har beredskap och kunskap om vilka möjligheter de har att i intern regi bereda plats för elever och brukare som kan förlora sin plats eller insatser på grund av avveckling av verksamhet som idag bedrivs av privata aktörer.

Kommunkontorets förslag till beslut***Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar***

att barn- och skolnämnden, utbildningsnämnden samt vård- och omsorgsnämnden säkerställer att de har beredskap och kunskap om vilka möjligheter de har att i intern regi bereda plats för elever och brukare som kan förlora sin plats eller insatser på grund av avveckling av verksamhet som idag bedrivs av privata aktörer.

Carin Hillåker
Bitr kommundirektör

Britt Steiner
Planeringschef

Beslut expedieras till:
Barn- och skolnämnden
Utbildningsnämnden
Vård- och omsorgsnämnden